

Bruno MARIEN

Vlaamse leek in de Italiaanse Kerk

Italianen denken vaak dat Bruno MARIENS voornaam zijn familienaam is. Nadat deze leken-theoloog enkele jaren actief was in het vormingswerk in het bisdom Hasselt, verricht hij vergelijkbaar werk in een Italiaans bisdom. Leken in het kerkelijke vormingswerk, het is ongebruikelijk in Italië. Opmerkelijk genoeg doet hij dit als vrijwilliger, naast zijn baan als godsdienstleerkracht.

‘We betalen nog altijd de prijs voor de Contrareformatie’

Erik DE SMET

Al dertien jaar woont Bruno MARIEN intussen in Italië, meer bepaald aan de Adriatische kust. „In Italië heeft de katholieke cultuur voldoende diepgang om iets te kunnen betekenen in de samenleving,” meent hij, „omdat leken zich konden ontwikkelen in de nieuwe kerkelijke bewegingen. Dat komt bij ons te weinig in de schijnwerpers.” In de tuin van zijn zus in Limburg hebben we het over geloof, leven en werk in de laars van Europa.

–Hoe verzeilde u in zonnig Italië?

Toen ik negentien was, ging ik theologie studeren aan de gregoriaanse universiteit in Rome. Ik leerde er mijn vrouw kennen. Van 1996 tot 2000 werkte ik voor het CCV, partner in christelijk vormingswerk, in het bisdom Hasselt. Mijn diensthoofd destijds was Leon Lemmens, geëngageerd in Sant’Egidio en momenteel hulpbischop in Vlaams-Brabant. Om familiale redenen keerden mijn vrouw en ik terug naar Italië. Een CCV bestaat echter niet in de bisdommen daar en dus ging ik opnieuw studeren, economie en informatica. In Rome werkte ik twee jaar lang in een project van overheidsschuldbeheer in economische groeilanden. Mijn dubbele competentie dank ik dus aan het feit dat ik als theoloog in Italië aanvankelijk geen baan vond.

–En toch kwam u uiteindelijk weer in dienst van de Kerk. Hoe verliep dat?

Mijn levensmotto is: wat de Heer vraagt, dat doe ik voor Hem. In 2006 werd in onze woonplaats Pescara een nieuwe aartsbisschop aangesteld, voor mij het sein om op het bisdom mijn CV af te geven. De aartsbisschop nodigde me prompt uit voor een gesprek. Ik vertelde hem wat ik zo allemaal had uitgevoerd. Hij bood me een baan aan in het godsdienstonderwijs en hij vroeg me de acties van de nieuwe bewegingen in het aartsbisdom te coördineren, waardoor ik heel wat mensen leerde kennen. In 2009 kwam dan de vraag om het godsdienstonderwijs te coördineren. Beide coördinatietaken verricht ik als vrijwilliger. Ik geef ook les aan het hoger instituut voor godsdienstwetenschappen waar alle docenten vrijwilligers zijn. Mijn boterham verdien ik als godsdienstleerkracht, betaald door de staat.

Bruno Marien kreeg als vrijwilliger in het aartsbisdom Pescara-Penne belangrijke taken toevertrouwd. © Mine Dalemans

–Hoe zit het godsdienstonderwijs in elkaar?

In Italië zijn er weinig private en veel openbare scholen. Laatstgenoemde kunnen staatscholen of niet-staatscholen zijn. Deze laatste zijn meestal katholiek of worden ingericht door katholiek geïnspireerde verenigingen. Godsdienst is nergens een verplicht vak. Leerlingen mogen weigeren het te volgen en meestal is er geen alternatief vak zoals

„Geloofsgemeenschappen zouden zich misschien beter spiegelen aan Facebook”

zedeleer in België. Negentig procent volgt godsdienst, maar de punten voor dat vak tellen niet mee in de eindbeoordeling. Als godsdienstleerkracht moet je bijgevolg voortdurend je best doen om de leerlingen te boeien. Dat vind ik net een uitgelezen kans en daarbij trek ik graag provocerend van leer. In de op-

leiding van de godsdienstleerkrachten zoek ik dan weer bij voorkeur het experiment op.

–Blijkt u is geloven zelfs in het katholieke land bij uitstek ook niet zo vanzelfsprekend.

De katholieke Kerk in Italië rijdt als het ware op twee sporen. Ze kent tal van nieuwe bewegingen met overtuigde leken die het evangelie in hun leven willen laten doorwerken. De bekendste zijn Focolare, Comunione e Liberazione en Sant’Egidio. Die bewegingen staan in Italië veel sterker dan in België. Heel wat collega’s leerkrachten zijn er lid van. Daarnaast is er de institutionele Kerk met haar talrijke, vaak kleine, bisdommen. De Kerk drijft op een nog steeds sterk volkskatholicisme. De nieuwe bewegingen zijn door de bisschoppen aanvaard en ze krijgen almaar meer ruimte. Interessant is de levenscyclus van zo’n beweging. Aanvankelijk groeit vooral het charisma. Vervolgens komt er een periode van reflectie, dikwijls niet zonder een cultus van de stichter of leider. Daarna volgt een grotere rijpheid, met uitstraling naar de brede samenleving.

–En hoe zit het met de vorming in parochies?

De aloude *Azione Cattolica*, de Katholieke Actie, maakte nog niet zo lang geleden een crisis door, al is ze nog steeds nadrukkelijk aanwezig in de parochies. Ze biedt een eigen vormingsprogramma aan, met voor jongeren een evenwicht tussen geloofsvorming en kameraadschap. De Kerk betaalt nog steeds de prijs voor de Contrareformatie. Het parochiale leven is opgebouwd rond de sacramenten, oorspronkelijk de bekroning van een geloofsweg die er vandaag niet altijd meer is. Vraag is dus hoe je nu aan geloofsoverdracht kunt doen. De nieuwe bewegingen slagen er vaak wel in geloof en leven te verzoenen.

–Hoe kijkt u vanaf de oevers van de Adriatische Zee naar uw geboorteland?

Op gelovig vlak bespeur ik verschraling en dat stemt me droevig. Schaalvergroting lijkt het belangrijkste gespreksthema in het parochieleven, waardoor er volgens mij te weinig tijd voor verdieping overblijft. Geloofsgemeenschappen zouden zich misschien beter spiegelen aan een sociaal netwerk als Facebook en het territoriale overstijgen.